

den Art var det offentlige traadt til gennem Bevillinger paa Finansloven. Idet jeg da efter denne Samtale frafalder Tanken om at stille Ændringsforslag i den Henseende — jeg maa jo give Landstingets Ordfører Ret i, at han virkelig hele Tiden har fremstillet det som sit Grundsynspunkt, at den, der ikke selv vidste, at han var eller burde være under Tilsynet, heller ikke burde være pligtig at betale Erstatning —, vil jeg sluttelig henstille til den højtærede Minister, hvis saadanne Undtagelsestilfælde skulde indtræffe i hans Ministertid, og i det hele taget henstille her i Salen, at det offentlige under saadanne Omstændigheder vil stille sig ligesom tidligere velvilligt overfor den Arbejder, der med Rette maatte tro, at han var forsikret, men paa Grund af de faktiske Omstændigheder ikke kan faa nogen Forsikring udbetalt.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1—2 (se Tillæg C. Sp. 107) samt dets Overgang til tredje Behandling

vedtoges uden Afstemning.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af første Behandling af Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 92 af 23. Maj 1902 om Skolebespisning.

Fraenkel: Det foreliggende Lovforslag er et af dem, som det ikke er behageligt at tage Stilling til, men det skal det nu vist egentlig heller ikke være. Den meget ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Wiinblad) forsvarede i Gaar Lovforslaget i væsentlig Grad ud fra et Følelessynspunkt, og et saadant er jo berettiget overalt, hvor det gælder en forbigaaende Nødstilstand, og hvor det gælder Uheld eller Ulykke eller Uret, der har truffet den enkelte, og i al Lovgivning bør man altid huske paa, at det er Mennesker, man til syvende og sidst lovgiver for. Men hvor det gælder ligefrem at udvikle et Samfundsorgan, synes jeg, det bestemmende maa være, om det, man agter at gøre, og saa passer med den Samfundsorganisme, man staar i. Det synes jeg ikke, dette Lovforslag gør, og der var flere Bemærkninger, den ærede Ordfører for Forslagsstillerne fremsatte, som netop peger derhen. Den ærede Ordfører for Forslags-

stillerne gav saaledes en Skildring af Virkningen af Skolebespisningen i England eller i Holland og sagde, at Virkningen strakte sig langt ud over det, at gøre Børnene mætte. Børnene lærte der at bede sammen, de lærte at snakke kammeratlig med hverandre, de lærte at holde sig rene og bruge Kniv og Gaffel. Hvad det første angaar, undrer det mig noget, at netop den ærede Ordfører for Forslagsstillerne fremdrog det, for jeg gad nok høre det Ramaskrig, der vilde blive opløftet fra den Side i Salen, hvis man her vilde forene Skolebespisning med Bøn. Men ogsaa de andre Punkter, at Børnene lærte Renlighed og lærte at bruge Kniv og Gaffel, angaar dog noget, der hører Hjemmene til, og det bør ikke være Statens eller Kommunens Opgave at lære dem dette.

Det ærede Medlem sagde, at der var peget saa stærkt paa Ansvarret i Anledning af denne Lov, peget paa, at man tog Ansvarret for Familiens Forsørgelse bort fra det enkelte Familiemedlem, men, sagde han: Hvis Forsørgeren nu ikke har Ævne til at forsørge? Ja, der kommer vi efter min Mening netop til et Hovedpunkt. Vi kommer netop dér til at spørge om, hvad der er Tyngdepunktet i vor Samfundsordning: Er det det, at der skal finde en Forsørgelse Sted fra Statens Side, eller er det det, at det her, hvor vi har fri Adgang til Erhverv, er den enkelte, som skal erhverve og ved sit Erhverv skal forsørge dem, som er afhængige af ham? Vægten maa lægges paa, at man søger at skaffe Arbejde i et Land. Naar der er tilstrækkeligt og velbetalt Arbejde, følger dermed alt det andet af sig selv, saa kan Folk forsørge deres Børn og deres Familie, og saa behøver Staten ikke at paatage sig det som en særlig Opgave, der jo dog ikke kan tilkomme en Stat, der hviler paa borgerlige Synspunkter, paa den frie Adgang til Erhverv, den private Ejendomsret o. s. v. I en socialistisk Stat er saadant et Lovforslag ikke nødvendigt; i en socialistisk Stat har vi alle, hvis Løfterne holdes, Dagen og Vejen, men i et kapitalistisk Samfund, hvis De vil bruge det Udtryk, en Stat, som hviler paa den private Ejendomsret, er det Arbejdet, som skal gøre det muligt for os at forsørge dem, der er afhængige af os. Det er paa det Punkt, man maa lægge Vægten, det er det, som maa kræves. Naar derfor det ærede Medlem henviser til, at der endog i August Maaned var 4,000 arbejdsløse her, vil jeg sige, at det er nærmest en